

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Leiden

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Datum 19-09-2024
Betreft Advies omgevingsvergunning archeologische
rijksmonumentenactiviteit

Onze referentie
1575025

Uw referentie
2024031200705

Geacht College,

Op 20-08-2024 vroeg u mij op grond van artikel 16.15, eerste lid, Omgevingswet in samenhang met artikel 4.32, eerste lid, onder a, Omgevingsbesluit u te adviseren over de volgende werkzaamheden op het perceel met de kadastrale aanduiding: T-6101 (Rijksmonumentnummer 45576 / Locatie Park Matilo) te Leiden, gemeente Leiden:

U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Positief advies met voorschriften

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- a. de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de aangeleverde bouwtekening(en) met kenmerk TEK_73944_Doorsnede evenementenaansluiting (002) d.d. 10-08-2016;
- b. de werkzaamheden worden archeologisch begeleid op basis van het bijgevoegde Programma van Eisen d.d. 12-06-2024;
- c. de aanvang van de (grond)werkzaamheden wordt tenminste 14 dagen van tevoren schriftelijk gemeld aan de <Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed i.c. ■■■■■■■■■■ en gemeente Leiden i.c. ■■■■■■■■■■;
- d. Bij volgende werkzaamheden op archeologische rijksmonumenten wil de adviseur van de Rijksdienst graag het Programma van Eisen ter goedkeuring voorgelegd krijgen.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Motivering

Omschrijving van het archeologisch rijksmonument

De resten van het Romeinse fort (een castellum) en het middeleeuwse klooster liggen hier voor het grootste deel nog steeds begraven. Door archeologisch en historisch onderzoek is er veel over bekend. Om te beginnen: het Romeinse fort. De aarden wallen en cortenstalen poorttorens die sinds 2013 het terrein domineren, geven zowel de omvang als de opzet van dat fort duidelijk aan. Ze zijn aangelegd op dezelfde plek waar het Romeinse leger kort na 70 na Chr. een nieuwe versterking aanlegde. Dat was, samen met een klein fort bij Zwammerdam, de jongste toevoeging aan een keten van forten op de zuidelijke oever van de Rijn. Sinds ca. 50 na Chr. lag daar de noordgrens van het Romeinse rijk, door archeologen 'limes' genoemd. In de jaren rond 50 had het leger ook een kanaal aangelegd tussen de benedenloop van de (Oude) Rijn en de Maas. Het is later vernoemd naar de man die de opdracht tot de aanleg gaf, de Romeinse veldheer Corbulo.

Het fort had een oppervlakte van ca. 160 bij 120 meter en lag met een van de lange zijden pal aan de oever van de Rijn. De noordwestelijke korte zijde lag aan de monding van het Kanaal van Corbulo. Daar bevonden zich aanlegsteigers en een insteekhaven. Ten zuidwesten van het fort lag een nederzetting (vicus) waar een paar honderd ambachtslieden, handelaars, vrouwen en kinderen woonden. Van een overgeleverde Romeinse routekaart en een routebeschrijving is de toenmalige naam van het fort bekend: Matilo.

Van het fort en de nederzetting is maar heel weinig opgegraven. Omdat de opzet en indeling van zulke forten overal min of meer hetzelfde waren, kan er wel een reconstructie van worden gemaakt. Binnen de wallen lagen manschappenbarakken, stallen, opslagplaatsen, de woning van de commandant en het hoofdkwartier, inclusief het wapenmagazijn. Via een weg die via twee poorten dwars door het fort liep, was het verbonden met de andere forten langs de limes.

Aan het einde van de derde eeuw heeft het leger de limes langs de Rijn in Nederland ontruimd, inclusief fort Matilo. Het raakte in verval en werd vergeten. In 1464 verhuisden de zusters van het Sint-Margarethaklooster van Leiden naar de plek waar ooit het fort had gestaan. Het was een rijke kloostergemeenschap, waartoe bijna tweehonderd vrouwen behoorden. Ze woonden en werkten met hun personeel in een gebouwencomplex, waaronder een kloosterkerk en een boerderij. Tijdens de Reformatie raakten de bewoonsters in moeilijkheden. In 1572 werden de kloosterbezittingen onteigend door de Staten van Holland en verlieten de zusters het terrein. De gebouwen werden geplunderd en kort na het beleg van Leiden in 1754 gesloopt.

Effect op de archeologische waarden

Er is onderbouwd aangegeven dat de kans dat archeologische waarden geraakt worden erg klein is. Om zeker te zijn dat indien er resten geraakt worden deze niet ongezien verloren gaan, worden de graafwerkzaamheden onder archeologische begeleiding uitgevoerd. Om deze reden is de schade aan het monument nihil en worden de archeologische resten gewaarborgd. Hierom kan ik instemmen met de werkzaamheden.

Uitgangspunten

Aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument worden beoordeeld op basis van

de Beleidsregels toepassen beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning archeologische rijksmonumentenactiviteit en artikel 8.80 Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor meer informatie over de beoordelingsprocedure kunt u onder andere terecht op www.cultureelerfgoed.nl.

Onze referentie

xxx

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van artikel 10.22, onder a, Omgevingsbesluit verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het DSO of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Instemming

Op grond van artikel 4.32, tweede lid, Omgevingsbesluit, heeft de voorgenomen beslissing op de aanvraag, instemming van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Adviseur Archeologie